

Κεφάλαιο από το υπό έκδοση μυθιστόρημα

Η οικογένεια Μπαρλαμπά

Δημ. Θ. Καραμήτσος

ΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ

Όταν έφτασαν οι Γερμανοί στη Θεσσαλονίκη ένα από τα πρώτα πράγματα που φρόντισαν ήταν η... επιμόρφωση του λαού μας, μέσω μαζικής ενημέρωσης που τότε βασιζόταν στο ραδιόφωνο και τις εφημερίδες. Τις εφημερίδες τις επέτρεπαν να κυκλοφορούν μόνο μετά από λογοκρισία. Στους ραδιοφωνικούς σταθμούς επίσης επέβαλαν λογοκρισία. Έλα όμως που υπήρξαν οι ξένοι σταθμοί και ιδίως το BBC που εξέπεμπε από το Λονδίνο και μέσω των βραχέων ραδιοφωνικών κυμάτων έφτανε στα πέρατα της γης. Βεβαίως, οι εκπομπές αυτές του BBC συνοδεύονταν από παράσιτα, πολλά των οποίων ήταν... γερμανικής προέλευσης, αλλά πάντως έστω και μετ' εμποδίων, το BBC ακουγόταν και είχε φανατικούς ακροατές. Για να αντιμετωπίσουν αυτό το πρόβλημα οι Γερμανοί έλαβαν δύο μέτρα. Το πρώτο μέτρο και το σπουδαιότερο, ήταν να βγάλουν διαταγή με την οποία ζητούσαν να παραδοθούν στη γερμανική διοίκηση όλα τα ραδιόφωνα. Οι υπόδουλοι Έλληνες δεν είχαν περιθώρια ανυπακοής. Αν τους έπιαναν να έχουν ραδιόφωνο... οι ανακρίσεις και η φυλάκιση ήταν το λιγότερο. Γιατί άντε να αποδείξεις ότι δεν ήσουν ελέφαντας, δηλαδή κατάσκοπος που άκουγες συνθηματικές εντολές από το BBC και τις αποκρυπτογραφούσες. Το δεύτερο ήταν να βάλουν μεγάφωνα σε πολλά καίρια σημεία και να μεταδίδουν τη δική τους ραδιοφωνική προπαγάνδα. Άρχιζαν μάλιστα πρωί-πρωί με τον γερμανικό εθνικό ύμνο. «Η Γερμανία υπεράνω όλων» δηλαδή "Deutschland über alles" όπως ακουγόταν στα Γερμανικά και οι Έλληνες αγανακτούσαν. Θυμάμαι ακόμη αυτά τα μεγάφωνα να είναι τοποθετημένα στους ωρραίους φανοστάτες της παραλιακής λεωφόρου.

Η Ευτυχούλα δεν είδε με καλό μάτι τη διαταγή για τα ραδιόφωνα. Το δικό της ραδιόφωνο το

είχε αγοράσει το 1939 με πολύ μεγάλη χαρά, αφού κατάφερε, από τα λίγα λεφτά που της άφηνε ο άντρας της ο τοιγκούναρος ο επονομαζόμενος Μπαρλαμπάς, να κάνει οικονομία και να μαζέψει λίγο-λίγο το ποσό που χρειαζόταν. Ήταν ένα πολύ όμορφο ραδιόφωνο. Είχε στη μούστρα του γραμμένες όλες τις μεγάλες πόλεις της Ευρώπης, αλλά και άλλες, θαρρείς πως προοριζόταν για μάθημα Γεωγραφίας. Είχε δύο μεγάλα περιστρεφόμενα κουμπιά. Το ένα για την ένταση και το άλλο για να μετακινείται η βελόνα και να πηγαίνει από σταθμό σε σταθμό. Υπήρχε και ένα τρίτο μικρότερο κουμπί. Αυτό ήταν για να αλλάζει η λεγόμενη μπάντα από τα μεσαία στα βραχέα και το αντίθετο. Βέβαια, πριν από την Κατοχή όλοι άκουγαν τα μεσαία. Ήταν πιο καθαρά και εκεί ακούγονταν οι ελληνικοί σταθμοί. Όταν άρχισε ο πόλεμος έγιναν της μόδας τα βραχέα γιατί ήταν τα κύματα που έρχονταν από μακριά. Φυσικά, η Ευτυχούλα το ραδιόφωνο το ήθελε για τα τραγούδια και ιδίως τα λαϊκά. Της άρεσαν τα ρεμπέτικα τα οποία τα τραγουδούσε με αρκετά καλή φωνή και σε διάφορες περιστάσεις τα χόρευε. Μερικές φορές τραγουδούσε και ελληνικές οπερέτες. Αυτό λοιπόν το ραδιόφωνο, το καμάρι του σπιτιού της, ούτε να το σκεφτεί ότι θα το παρέδιδε στους Γερμανούς. Δεν το είχε χαρεί καλά-καλά ενάμιση χρόνο. Από τη χαρά που είχε ραδιόφωνο σχεδόν το προσκυνούσε κάθε μέρα όπως και τον Άγιο Γεώργιο και την Παναγιά στο εικονοστάσι της.

Ο Μπαρλαμπάς όταν έμαθε τη διαταγή για τα ραδιόφωνα είπε της Ευτυχούλας να το παραδώσει. Η Ευτυχία δεν μίλησε. Έτσι κι αλλιώς τραγούδια φοβόταν να ακούσει. Όμως το είχε αποφασισμένο. Το ραδιόφωνο δεν θα το παρέδιδε. Τόσα και τόσα έκανε πίσω από την πλάτη του Μπαρλαμπά, στο ραδιόφωνο θα κολλούσε! Πήρε το ραδιόφωνο και το έκρυψε σε ένα μέρος που

της φάνηκε καλή κρυψώνα. Είχε ένα αρκετά παλιό ντιβάνι στο σαλονάκι της. Της το είχε δώσει η μάνα της όταν την πάντρεψε, δηλαδή μετρούσε ζωή μιας εικοσαετίας. Στη μία άκρη η σούστα είχε τρυπήσει το ύφασμα του ντιβανιού. Για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα του σχισμένου καλύμματος και της σούστας που πεταγόταν – ως μη όφειλε – ψηλά, η Ευτυχία είχε βάλει ένα μαξιλάρι στη θέση της σούστας, αφού πρώτα ένα μέρος της το είχε σπάσει. Πάνω από το κανονικό κάλυμμα του ντιβανιού τοποθετούσε ένα ριχτάρι από ύφασμα τύπου Δαμάσκο για να καλύπτεται το τρυπημένο κάλυμμα. Έτσι κάλυπτε την τρύπα και το μαξιλάρι που τη γέμιζε διόρθωνε σημαντικά το βαθούλωμα. Σε αυτή την τρύπα κάτω από το μαξιλάρι είχε τοποθετήσει και πολλές εφημερίδες για να μην βουλιάζει πολύ αν κάποιος καθόταν στη γωνία του ντιβανιού. Καλό θα ήταν, όμως, να μην καθόταν κανένας, ούτως ή άλλως από χρόνια ήταν γνωστό το πρόβλημα της σούστας και όλοι οι συγγενείς και φίλοι της οικογένειας το ήξεραν και κάθονταν στην άλλη άκρη ή στις δυο πολυθρόνες. Η Ευτυχούλα αυτή τη γωνιά σκέφθηκε πως θα ήταν κατάλληλη για να γίνει κρυψώνα. Έβγαλε λοιπόν τις περισσότερες εφημερίδες, έκοψε με μια φαλτσέτα το ύφασμα και μεγάλωσε το άνοιγμα, χρησιμοποίησε ένα λεπτότερο μαξιλάρι και έτσι δημιούργησε χώρο για να χωρέσει το ραδιόφωνο. Σε αυτή τη θέση έκρυψε το ραδιόφωνο για πολύ καιρό. Είχε πάψει να το ακούει καθημερινώς γιατί το θεωρούσε επικίνδυνο. Μόνο ο γιος της ο μεγάλος το έβγαζε πότε-πότε και άκουγε τις ειδήσεις του BBC μαζί με τον αδελφό του τον Αριστείδη. Το ότι είχαν κρατήσει το ραδιόφωνο το είχε μάθει και η κυρα-Ασημίνα η γειτόνισσα, καρδιακή φίλη της που πρώτη και καλύτερη ερχότανε να ακούσει τις ειδήσεις. Ώρες που έλειπε ο Μπαρλαμπάς έκλειναν καλά τις πόρτες και τα παράθυρα και φώναζαν και την οικογένεια της κυρα-Ασημίνας, οπότε άκουγαν όλοι μαζί παρέα με ενδιαφέρον τις ειδήσεις. Ο αδελφός της Ασημίνας ήταν πλωτάρχης στα υποβρύχια και γι' αυτό την ενδιέφεραν άμεσα οι εξελίξεις στις πολεμικές επιχειρήσεις. Η Ασημίνα ήταν άνθρωπος εμπιστοσύνης, δεν επρόκειτο να το μαρτυρήσει. Και γιατί άλλωστε; Δεν είχαν τίποτε να χωρίσουν. Τα παιδιά τους κάνανε καλή παρέα, εκτός από τον Θανάση που ήταν αρκετά μεγαλύτερος και είχε τις δικές του παρέες. Όταν άκουγαν το ραδιόφωνο συνέ-

δεαν ένα σύρμα σαν κεραία και το κρατούσε ψηλά δίπλα στο παράθυρο ένα από τα παιδιά της Ευτυχίας, συνήθως ο Αριστείδης. Οι άλλοι τον αποκαλούσαν «άγαλμα της ελευθερίας», λίγο ειρωνικά αλλά ίσως και να το εννοούσαν στην κυριολεξία γιατί για αυτή την επικείμενη ελευθερία τους ήταν δίπλα στο ραδιόφωνο.

Μια άλλη γειτόνισσα από την απέναντι πολυκατοικία ήταν η Λουκία. Αυτήν δεν την εμπιστευόταν η Ευτυχία. Καθόταν δίπλα από τη γωνιακή πολυκατοικία που είχαν επιτάξει οι Γερμανοί. Κάποιοι την είχαν δει να μπαίνει νύχτα με προφυλάξεις στο επιταγμένο κτίριο, πράγμα πολύ ύποπτο. Ωστόσο, η Ευτυχία δεν είχε κόψει την καλημέρα στη Λουκία, ήταν όμως απέναντί της επιφυλακτική. Επειδή μάλιστα η Ευτυχία ήξερε να βλέπει το φλιτζάνι, πότε-πότε η Λουκία ερχόταν για να πει καφέ και να μάθει τα μελλούμενα. Ο άντρας της Λουκίας, ο Αλκιβιάδης, δεν είχε γυρίσει από τον πόλεμο. Οι κακές γλώσσες όμως λέγανε ότι ποτέ δεν πήγε φαντάρος, γιατί ήταν παλιός φυματικός με πνευμοθώρακα και σπήλαια, θεραπευμένος μεν, αλλά ακατάλληλος για τον στρατό. Οι κακές, λοιπόν, αυτές γλώσσες είχαν πληροφορίες για το ότι ο άντρας της Λουκίας βρισκότανε στην Αλεξανδρούπολη μαζί με μια γυναίκα που είχε γνωρίσει στο σανατόριο, όπου είχε κάτσει αρκετό καιρό. Η Λουκία, θες επειδή δεν τα πήγαιναν από παλιά καλά, θες από φόβο μην κολλήσει φυματίωση, δεν πήγαινε και πολύ συχνά να τον δει, όσο νοσηλεύόταν εκεί ψηλά στο Ασβεστοχώρι. Προφασίζόταν ότι τη ζάλιζε το αυτοκίνητο. Έτσι όταν ο Αλκιβιάδης βγήκε από το σανατόριο σε μεγάλη βελτίωση και δεκαπέντε κιλά βαρύτερος, λίγο πριν από την κήρυξη του πολέμου εξαφανίστηκε. Η Λουκία διέδωσε τότε ότι τον πήραν στον στρατό – ποιος την πίστευε όμως; Θα παίρνανε φαντάρο έναν πρώην φυματικό με θητεία πολλών μηνών σε σανατόριο;! Ωστόσο, η Λουκία ενδιαφερόταν να μάθει το μέλλον. Το βασικό ερώτημά της ήταν αν θα γυρίσει πίσω ο Αλκιβιάδης. Την τελευταία φορά που ήρθε στην Ευτυχία για να της δει το φλιτζάνι, πήγε να καθίσει στην άκρη του καναπέ, στο χαλασμένο σημείο όπου ήταν παραχωμένο το ραδιόφωνο. Η Ευτυχία την παρότρυνε να καθίσει πιο εκεί, η Λουκία παραξενεύτηκε και όταν η Ευτυχία πήγε στην κουζίνα για να της ψήσει τον καφέ, επειδή υποπτευότανε πως στον καναπέ κάτι ήταν κρυμμένο, σήκωσε το κάλυμμα και είδε ένα λε-

πτό μαξιλάρι και τις εφημερίδες, τις ανασήκωσε λίγο και αυτές και το ραδιόφωνο της αποκαλύφθηκε. Η Λουκία τακτοποίησε βιαστικά το καμουφλάζ του ραδιοφώνου και περίμενε αδιάφορη να έρθει ο καφές. Η Ευτυχία άρχισε να λέει τις καθιερωμένες πρώτες κουβέντες.

«Το φλιτζάνι, Λουκία, δεν είναι καλό». Ήταν πράγματι γεμάτο μαύρα επηρμένα στίγματα καφέ, με πολύ κατακάθι, γεμάτο απαισιοδοξία και λύπη. «Θα περάσεις όμως και από μια μεγάλη πόρτα» είπε η Ευτυχία. Πάνω από την πόρτα όμως η Ευτυχία είδε ένα σημάδι σαν τον αγκυλωτό σταυρό, το έμβλημα του ναζισμού, γεγονός που την αναστάτωσε πολύ. Η Ευτυχία ενώ της είπε ότι το φλιτζάνι είναι πολύ απαισιόδοξο και ανέφερε αδιάφορα τη μεγάλη πόρτα, έκρυψε τη λεπτομέρεια για τον αγκυλωτό σταυρό. Η Λουκία απάντησε «αμάν, βρε Ευτυχία, και εγώ περιμένω να μου πεις ότι θα βρεθεί και θα γυρίσει ο Αλκιβιάδης». Η Ευτυχία δεν άντεξε και της είπε: «Καλά, βρε Λουκία, ακόμα τον Αλκιβιάδη περιμένεις, τόσο χαζή είσαι!»

Η Λουκία εκνευρίστηκε. Δεν μπορούσε να αντικρίσει την πραγματικότητα. Η Ευτυχία είχε μιλήσει ξεκάθαρα. Ο Αλκιβιάδης δεν θα γύριζε! Κάποια τον είχε σπιτώσει. Ο κόσμος το 'χε τούμπανο. Έφυγε από το σπίτι της Ευτυχίας φουρκισμένη και αναψοκοκκινισμένη. Της είχε ανεβεί η πίεση από τη σύγχυση!

Την άλλη μέρα η Λουκία, πρωί-πρωί, ξύπνησε με νεύρα. Θυμήθηκε το ραδιόφωνο της Ευτυχίας. Η ίδια ήταν ουσιαστικά χήρα, παιδιά δεν είχε, άντρα δεν είχε, ενώ η Ευτυχία είχε άντρα —έστω και ανεπρόκοπο—, είχε παιδιά, είχε ερωμένο, είχε και κρυμμένο ραδιόφωνο! Η ζήλια φούντωσε το στήθος της. Ένωθε πονοκέφαλο. Είχε κακοκοιμηθεί με παρόμοιες σκέψεις και όνειρα. Σηκώθηκε, βγήκε και πήγε να μπει στα γραφεία των Γερμανών. Αφού κοντοστάθηκε λίγο πριν απ' την είσοδο, μετάνιωσε. Φοβήθηκε μήπως τη δούνε οι γείτονες, πέρασε στο απέναντι πεζοδρόμιο και αφού πήγε μέχρι τον φούρναρη να πάρει ψωμί 80 δράμια (ημερησίως) με το δελτίο, γύρισε στο σπίτι της. Η Ευτυχία κατά σύμπτωση είχε βγάλει βόλτα τον σκύλο της και είδε από μακριά την κίνηση της Λουκίας. Το μυαλό της πήρε γρήγορα στροφές. Λίγο είδε, πολύ κατάλαβε. «Α, τη σκρόφα» σκέφτηκε «θα με καταδώσει για το ραδιόφωνο». Γύρισε γρήγορα στο σπίτι και κόλλησε τα μάτια της στο παράθυρο πίσω από μια δι-

κτυωτή κουρτίνα. Όταν κουράστηκε, φώναξε τη βαφτιστήρα της, τη Γωγώ, να κάτσει με τη σειρά της και να παρακολουθεί την απέναντι πόρτα και τις κινήσεις της Λουκίας. Το σούρωπο, μόλις άρχισε να νυχτώνει, ξεπρόβαλε η Λουκία. Φορούσε και ένα τσεμπέρι, λες και προσπαθούσε να κρύψει το πρόσωπό της. Η Ευτυχία αμέσως πήρε είδηση την πρόθεση. «Την παλιοσκρόφα, τη ζωτοχήρα, τη στρύφνα που να πέσει φωτιά να την κάψει, που πάει να κάψει εμένα», μονολόγησε. Σαν αστραπή έτρεξε στο ντιβάνι, έβγαλε το ραδιόφωνο από την κρυψώνα και έτρεξε κάτω στην αυλή. Είχε πια νυχτώσει. Το ραδιόφωνο τυλιγμένο σε ένα τσουβαλόπανο το έβαλε σε ένα κοτέτσι, στο βάθος του. Στο κοτέτσι υπήρχαν μερικές κότες και ένας κόκορας. Ο τελευταίος μάλιστα ιδιαιτέρως αναστατώθηκε από τη νυχτερινή επίσκεψη γιατί φοβήθηκε μήπως είχε έρθει η σειρά του για σφάξιμο, αλλά δεν μπορούσε να κάνει και τίποτε. Η Ευτυχία στο μεταξύ έβαλε και ένα σκαμνί πάνω από το ραδιόφωνο που πολύ δύσκολα θα μπορούσε κανείς να υποπτευθεί ότι ήταν εκεί κρυμμένο. Σε λίγο με τις κουτσουλιές που θα γέμιζε θα ήταν απίθανο να αποκαλυφθεί. Με γρήγορα βήματα η Ευτυχία γύρισε στο σπίτι της. Δεν είχε λείψει ούτε πέντε λεπτά. Γέμισε με εφημερίδες την τρύπα στο ντιβάνι και σκέπασε το επίμαχο σημείο με το κάλυμμα. Την τελευταία στιγμή σκέφθηκε ακόμη πιο πονηρά. Στην τουλάπα της είχε κρυμμένο ένα βιβλίο, κλασικό πορνογράφημα, με τίτλο «Η παρθένος της ηδονής». Το πήρε και το έβαλε επίσης στην τρύπα μαζί με τις εφημερίδες. Εκάθισε σε μια πολυθρόνα για να ξελαχανιάσει. Δεν πέρασαν δέκα λεπτά και της χτύπησαν την πόρτα. Συμμάζεψε πρώτα τον σκύλο της που γάβγιζε και όταν άνοιξε βρέθηκε μπρος σε έναν Γερμανό με τη στολή της Γκεστάπο και έναν άλλο τύπο με πολιτικά, μακριά καμπαρτίνα και ρεπούμπλικα. Ο τελευταίος της μίλησε Ελληνικά και της είπε ότι θα κάνουν έρευνα στο σπίτι. Η Ευτυχία παραμέρισε και είπε ειρωνικά «ορίστε, με την ησυχία σας, να σας κάνω ένα καφεδάκι με κριθάρι!» και αφού διαπίστωσε ότι δεν της απάντησαν, κάθισε στον καναπέ πάνω στην τρύπα. Οι δυο αυτοί απαίσιοι τύποι, όπως διηγιόταν αργότερα εκ του ασφαλούς η Ευτυχία, όταν πια οι Γερμανοί είχαν φύγει, κατευθύνθηκαν αμέσως προς τον καναπέ, τη σήκωσαν και έψαξαν κάτω από το κάλυμμα. Βρήκαν αμέσως την κρύπτη, χαμογέλασαν με ικανοποίηση αλλά

για πολύ λίγο. Άνθρακες ή μάλλον εφημερίδες, μαξιλάρι και βιβλίο ο θησαυρός. Ο Έλληνας συνεργάτης των Γερμανών πήρε στα χέρια του το βιβλίο και έριξε μια ματιά. Κοίταξε μετά την Ευτυχία. Αυτή τον κοιτούσε στα μάτια, σχεδόν κοροϊδευτικά και του έκλεισε μάλιστα το μάτι τη στιγμή που σήκωσε αυτός τη ματιά του από την «παρθένο» του βιβλίου και κοίταξε την «περπατημένη» Ευτυχία. «Το κρύβω εκεί να μην το βρουν τα παιδιά», είπε με νόημα η Ευτυχία. Ο Γερμανός της Γκεστάπο δεν έψαξε πουθενά αλλού. Η πληροφορία έλεγε για το ντιβάνι. Ο Έλληνας άνοιξε, για τα μάτια, την ντουλάπα της. Ανέβηκε και στο πατάρι. Τίποτε και εκεί. Ανοίξανε και δυο βαλίτσες και ξεχείλισαν ρούχα και εσώρουχα. Φυσικά, δεν έψαξαν στην αυλή και δεν βρήκαν το ραδιόφωνο. Και να το έβρισκαν, το κοτέτσι ήταν κοινόχρηστο, το είχαν για να παίρνουν τα αυγά. Οκτώ οικογένειες τα μοιράζονταν με τις μέρες καθορισμένες. Είχαν συμφωνήσει να μην σφάξουν κότες παρά μόνο σε απόλυτη ανάγκη. Ο κίνδυνος είχε φύγει πάνω από την Ευτυχία, είχε περάσει όμως ξώφαλτσα δίπλα της. Η Λουκία δεν επισκέφθηκε ξανά την Ευτυχία αλλά σε λίγους μήνες, μη αντέχοντας την πείνα, έφυγε για το χωριό της. Η Ευτυχία πότε-πότε έβγαζε τώρα το ραδιόφωνο και άκουγαν οι δυο οικογένειες μαζί τις ειδήσεις του BBC. Οι Γερμανοί τα είχαν βρει σκούρα με τους Ρώσους στο ανατολικό μέτωπο. Ο στρατηγός Ρόμελ, αυτή η «αλεπού της ερήμου» στη βόρεια Αφρική, δεν είχε καύσιμα για να κινηθεί όπως ήθελε τα τεθωρακισμένα του. Οι Γερμανοί τα βρήκαν επίσης σκούρα

με τους Βρετανούς. Οι Βρετανοί αποκτούσαν την πρωτοβουλία. Ο Τσώρτσιλ έβγαζε περίφημους λόγους. Ο Χίτλερ είχε ελαττώσει πολύ τις εμφανίσεις του. Επιπλέον η Ευτυχία πληροφορήθηκε από τον σταθμό του BBC την ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοποτάμου. Τα εφόδια μέσω Ελλάδας προς τη στρατιά της Αφρικής θα καθυστερούσαν αρκετά. Μια αχτίδα ελπίδας ανέτειλε. Σε λίγο οι Γερμανοί θα αναγκάζονταν να αποχωρήσουν από τη Βαλκανική χερσόνησο. Το έλεγε κάθε τόσο το BBC. Και το άκουγε με αγαλλίαση η Ευτυχία. Την είχε κουράσει πια η Κατοχή με την καταπίεση των Γερμανών, την πείνα, τις συσκοτίσεις, τις απαγορεύσεις κυκλοφορίας νωρίς το βράδυ και τα απαγορευμένα ραδιόφωνα.

Απ' την άλλη πλευρά ο μεγάλος της ο γιος, ο Θανάσης, που δούλευε τώρα σε στρατόπεδο Γερμανών ως αρχιεργάτης –γιατί ήξερε Γερμανικά– κυριολεκτικά τους κατάκλεβε διάφορα τρόφιμα. Ήταν και αυτό μια μορφή αντίστασης, ανορθόδοξη μεν, αλλά πάντως αντίσταση, δεδομένου ότι ζημιά τους έκανε. Τέλος πάντων, από τα τρόφιμα του στρατοπέδου έτρωγε λίγο και η οικογένεια Μπαρλαμπά αλλά και η εκάστοτε φιλενάδα του Θανάση. Εξάλλου, όλες φτωχά κορίτσια ήταν, όπως έλεγε για δικαιολογία στη μάνα του που γκρίνιαζε. Επιπλέον αυτών που έτρωγε η οικογένεια και τα κορίτσια, όλο και κάτι περίσσευε, οπότε ο Θανάσης το προωθούσε για πούλημα στα μουλωχτά. Σοκολάτες, μπισκότα, σταφίδες, ζάχαρη, ελιές, ακόμη και λάδι. Αλλά το λάδι είναι μια άλλη ιστορία!

*Ταύτόν ἐστιν ἐπ' εὐτυχία μέγα φρονεῖν
καὶ ἐπὶ ὀλισθηρᾶς ὁδοῦ σταδιοδρομεῖν*

*Το να υπερηφανεύεσαι όταν ευτυχείς
είναι το ίδιο με το να τρέχεις σε δρόμο που γλιστρά*

Σωκράτης